

लेखापरीक्षकांनी आक्षेप नोंदवताना घ्यावयाची
दक्षता तसेच लेखापरीक्षणाचेवेळी कागदपत्रे
सादर न केल्यास संबंधितांवर कारवाई करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग
शासन परिपत्रक क्र. लेखाप २०११/प्र.क्र.१८/वित्त-८
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : १६ मार्च, २०११

वाचा :-

१. शासन परिपत्रक क्र. लेखाप २००९/प्र.क्र.३३/वित्त-८, दि. २४ ऑगस्ट, २००९
२. शासन परिपत्रक क्र. भानिम २००९/१५६०/प्र.क्र.६४/वित्त-८, दि. ३ मार्च, २०१०

प्रस्तावना :-

मागासवर्गीयांच्या घरावरील गवती छप्पर बदलून पन्हाळी पत्रे घालणे या योजनेवर सोलापूर जिल्हा परिषदेने सन २००३-०४ या आर्थिक वर्षात केलेल्या खर्चाबाबत पंचायती राज समितीने दिनांक ८ मे, २०१० रोजी सचिव (ग्राम विकास व पंचायत राज) यांची साक्ष घेतली होती. त्यानुषंगाने सन २००३-०४ च्या लेख्यांवरील लेखापरीक्षा पुनर्विलोकन अहवालातील चंद्रपूर, वर्धा व सोलापूर जिल्हा परिषदांच्या संदर्भातील परिच्छेदांबाबत पंचायती राज समितीचा तिसरा अहवाल दिनांक १४ डिसेंबर, २०१० रोजी विधानमंडळास सादर करण्यात आला. वरील विषयाबाबत पंचायती राज समितीने सदर अहवालात पुढील अभिप्राय व शिफारसी नोंदविल्या आहेत.

" पंचायत समिती माळशिरस वगळता इतर तालुक्यांमध्ये अभिलेखे लेखपरिक्षणाच्या वेळी उपलब्ध करून देण्यात आले होते व त्यावर लेखापरीक्षकांनी तपासल्याबाबतच्या स्वाक्ष-या होत्या. असे असतांना देखील लेखापरीक्षकांनी त्यांच्या आक्षेपात माळशिरस वगळता इतर तालुक्यांची नावे कशाच्या आधारावर नमूद केली यांचा खुलासा झाला नाही. सबब लेखापरीक्षकांनी एखादा आक्षेप नोंदवताना त्याबाबत योग्य ती खात्री करून घ्यावी. "

" माळशिरस तालुक्यातील संबंधितांनी लेखापरीक्षकांना कागदपत्रे उपलब्ध करून दिली नाहीत. त्याबाबत समिती असे मत व्यक्त करते की, शासनामार्फत लेखापरीक्षकांना आवश्यक असणारी कागदपत्रे

उपलब्ध करून देण्याबाबत वेळोवेळी परिपत्रके काढून निर्देश दिले आहेत. परंतु त्या निर्देशाचे पालन सदर प्रकरणी झाल्याचे दिसून आले नाही. सबब समिती अशी शिफारस करते की शासनाच्या परिपत्रकान्वये निर्गमित केलेल्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करणे आवश्यक असून अशा सूचनांचे ज्या क्षणी उल्लंघन झाल्याचे आढळून येईल त्याचवेळी संबंधितांवर कार्यवाही करण्यात यावी अशा प्रकारच्या सूचना सर्व संबंधितांना देण्यात याव्यात. "

या संदर्भात शासनाकडून पूढील सूचना निर्गमित करण्यात येत आहेत.

परिपत्रक :-

लेखापरिक्षण अधिकारी वेळेअभावी अभिलेखे तपासत नाहीत व अभिलेख्यांच्या तपासणीकडे दुर्लक्ष करतात, असे पंचायत राज समितीच्या निदर्शनास आले आहे. त्याचप्रमाणे स्थानिक निधी लेखा विभागाने घेतलेल्या आक्षेपांचे स्पष्टीकरण विधानमंडळाच्या पंचायत राज समितीस सादर करावे लागते. त्यामुळे लेखापरिक्षण करताना सर्व आवश्यक कागदपत्रे / अहवाल / नस्त्या तपासल्याची नोंद करण्यात आल्याची तसेच त्यावर संबंधित लेखापरिक्षा अधिका-याची स्वाक्षरी असल्याची खात्री स्थानिक निधी लेखा विभागाच्या लेखापरिक्षण करणा-या अधिकारी / कर्मचारी यांनी करून घ्यावी.

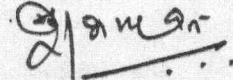
लेखा परिक्षणास कागदपत्रे उपलब्ध न करणे / कागदपत्रे न दाखविणे, ही बाब गंभीर स्वरूपाची असल्याने पंचायत राज समितीने संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांचेविरुद्ध कडक कार्यवाही करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. अशा घटना पुन्हा घडू नयेत म्हणून शासन परिपत्रकाद्वारे वेळोवेळी आवश्यक निर्देशही देण्यात आले आहेत. मात्र काही वेळेस शासन परिपत्रकातील / आदेशातील सूचनांचे पालन केले जास्त नसल्याचे आढळून येते. त्यामुळे या परिपत्रकान्वये अशा सक्त सूचना देण्यात येत आहेत कि, शासनाच्या परिपत्रकान्वये / शासन निर्णयान्वये / शासन आदेशान्वये लेखा परिक्षणासाठी कागदपत्रे उपलब्ध करून देण्याबाबत यापूर्वी ज्या सूचना देण्यात आल्या आहेत, त्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करणे आवश्यक असून अशा सूचनांचे ज्या क्षणी उल्लंघन झाल्याचे आढळून येईल त्याचवेळी संबंधित

विभागप्रमुखाने / कार्यालय प्रमुखाने / शिस्तभंगविषयक प्राधिकरणाने संबंधितांवर आवश्यक कारवाई करावी, जेणेकरून लेखापरिक्षकास आवश्यक कागदपत्रे उपलब्ध करून देण्यास होणारा विलंब टाळता येईल.

सदरचे परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०११०३१९११०३५०००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

(ना. श. भागवत)
उपसंचालक, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई (पत्राने)
२. महालेखाकार (लेखापरीक्षा / लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर.
३. सर्व विभागीय आयुक्त.
४. मुख्य लेखापरिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, महाराष्ट्र राज्य, कोकण भवन, नवी मुंबई.
५. सर्व सहसचिव / उप सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. सर्व जिल्हाधिकारी.
७. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
८. सर्व प्रकल्प संचालक जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा.
९. सर्व मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद.
१०. सर्व सह मुख्य लेखापरिक्षक, स्थानिक निधी लेखा.
११. सर्व उप मुख्य लेखापरिक्षक, स्थानिक निधी लेखा.
१२. सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. सर्व कार्यासने, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. निवड नस्ती, वित्त-८ कार्यासन, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.